

Splošne vesti.

— V današnji številki prinašamo samo načelne zadeve iz seje širjega sosveta na Zidnem mostu. Podrobne zahteve glede šolskega zakona, posebno materialne in pravne prinesemo v prihodnji številki. Enako izide v prihodnji številki tudi podrobno poročilo o poteku seje širjega sosveta.

— **Pred izplačilom razlik.** Pod tem naslovom prinaša »Cinovniški glasnik« članek, v katerem povdarja, da bodo sicer razlike izplačane, le ne vse se še kdaj. Ker bo monopolsko posojilo izplačano v tranšah se ne ve po kakem redu se bodo izplačevala obveže iz prejšnjih let. G. finančni minister je rekel, ko se je vršila debata o zakonu o posojilu, da bo izdelan poseben pravilnik, v katerem bo določen red izplačil. S tem pravilnikom pridobijo nekatere obveze prednost, ni pa znano ali bodo to prednost dobile ravno uradniške razlike. — V neki okrožnici, ki je bila izdana v novembru, zahteva finančni minister podatke o obvezah iz prejšnjih let. V tej pa ne zahteva podatkov o uradniških razlikah, ker te podatke že ima in radi tega ni treba sklepati, da bi bile razlike izvzete iz monopolskega posojila.

— **Aktivnemu učiteljstvu v vzgled in posnemanje.** Krožek upokojenega učiteljstva v Mariboru je zbral med seboj v tekočem letu 500 Din za Učit. dom v Mariboru. Posamezniki plačujejo letno po 10—20 Din kot članarino U. D. Tekom petih let, odkar obstoja ta krožek, je zbral za U. D. že nad 2000 Din! To je lepa vsotica, če pomislimo, da imajo mnogi zmed njih pokojnino še po starem. Članarino zbira z veliko vnemo že vsa dobo upok. tovariš Anton Farčnik. Naj bodo ti vrli stari naši tovariši in tovarišice, ki nimajo prav ničesar pričakovati od U. D., po svoji stanovski zavednosti in požrtvovalnosti v vzgled tisti mlajši generaciji, ki boče uživala že v doživetnem času koristi te gospodarske institucije, a se sedaj za njo ne zmeni!

— **V Mariboru in bližnji okolici** bivajoči upokojeni tovariši in tovarišice se zbirajo vsak prvi četrtek po prvem v mesecu v restavraciji »Mariborski dvor«, kjer prekramljajo par prijetnih uric. Ti sestanki — ob 15. uri — so razmeroma dobro obiskani. Kdor pride enkrat, ta gleda, da pride tudi drugič. Nekateri posamezniki pa se izogibljejo tudi teh tovariških sestankov brez pravega povoda. Ali je v njih že popolnoma zamrl čut tovarištva?

— **Iz uredništva.** Z ozirom na notico v zadnji številki »Učit. Tov.« pod naslovom »Višek demagogije« izjavlja uredništvo, da s to notico ni v nikakoli zvezi katerikoli član odseka za kontraktualce pri Pov. UJU — Ljubljana in tudi ni pisal notice kak učitelj Primorec. Notica je izšla iz uredništva, ki prevzema za njo odgovornost. — V Ljubljani, 11. decembra 1928. — Ivan Dimnik, urednik »Učit. Tov.«

— **Šoštanj.** Nameravani sestanek bivših in sedanjih učiteljev (ic) šoštanskega okraja dne 15. t. m. je preložen na ugodnejši čas! Toliko v znanje vsem tistim, ki so se ga mislili udeležiti!

— **Ligojna pri Vrhnikih.** Blagoslovitev nove šole v Ligojni se vrši dne 16. decembra 1928, ob 10. uri sv. maša v cerkvi v Ligojni, po maši blagoslovitev. Prosimo, ako se pošlje prijave radi kosila na upraviteljstvo tukajšnje šole. Kosilo bo v novem šolskem poslopju. Iz postaje Drenov grič odhajeno 20 minut. Vljudno vabljeni. — Upraviteljstvo.

O sreči može govoriti svaka domačica, što joj se pruža prilika, da rublje pere sa Radionom. Rublje se ostavi preko noći u vodi, a drugi dan može se za vrijeme pravljanja ručka za 1/2 sata kuhajuć u Radionu oprati, da je bijelo kao snijeg.

— **Ali ste že naročili »Ročni katalog«** za šolsko leto 1928./29., ki vsebuje vse najnovije odredbe in navodila in stane le 16 Din. — Požurite se z naročili, dokler traje zaloga.

LISTEK.

ALBIN SPREITZ:

Šopek rož na Tvoj grob, naš Ivan Cankar.

(Ob 10. obletnici Tvoje smrti.)

42 let si bival med nami, naš Ivan, rožmar, svečenik ljubezni in prvi besednik slovenske duše! Široko si nam odpahnil kuri v nov svet krasote, lepote in ljubezni.

V Tvoji duši je rasla čudotvorna roža najčistejšega in najtišjega hrepenenja. Preko Tvoje doline šentflorjanske je švignil Tvoj pravični bič, ki je končno le Tebe, naš rožmar, najbolj bolel!

Mati, domovina, Bog, to je bil sleherni utrip Tvojega bogatega srca! Nas učitelje si ljubil, kakor si mogel ljubiti le Ti, a sovražil si istočasno naše hlapčevstvo! Romal si po tihih katakombah svojega srca, prinašal luč iz brezdanje globočine ter iskal si dna, ki ga nisi našel! Svoji ljubezni in svojemu hrepenenju po lepšem, boljšem svetu si s »Podobami iz sanj« postavil spomenik, svetel kot solnce!

Bojevnik si bil, neustrašen, silen in neupogljiv, največji, najvernejši tolažnik vseh ponižanih in razžaljenih, ljubil si kralja v cunjah, a končno si se sklonil preko svoje duše, in jel si prebrati njene najtišje misli in sanje, kakor pravi Tvoj verni drug Fran Albrecht.

Obogatil si nas z novimi, velikimi spoznanji in zato si naš, in mi jugoslovenski učitelji smo Tvoji!

— Ugotavljamo, da je zadnji projekt zakona o osnovnih šolah, ki je predložen Narodni skupščini, napram projektu po dr. Čajkovčevem predlogu, ki ga je imel širji glavni odbor UJU v maju mesecu na seji v Beogradu v pretresu poleg drugih točk, ki so bile izboljšane, poslabšan v sledečih ozirih: Z vstavkom v čl. 13. je degradirana vrednost višje osnovne šole napram meščanskim srednjim in strokovnim šolam. V čl. 48. je poslabšano maksimalno število otrok v enem razredu iz 50 na 60, odnosno iz 40 na 45 za pouk v oddelkih. V čl. 91. se je izvršilo omejevanje zdravljenja v zdraviliščih po lastnem predvarju. V čl. 96. se je omejila rešitev stanovanjskega problema in kuriva za učiteljstvo samo na podeželske šole in učiteljstvo, do čim se je učiteljstvo v mestih in trgih izključilo od te udobnosti. Opustil se je predpis glede velikosti stanovanja. V čl. 97. točak b) se je skrčila udobnost zopetnega vstopa v učiteljsko službo po prekinitvi od 15 na 10 let. V čl. 98. se je zvišal minimum službenih let za doseg penzije od 10 na 15 let ter se vnesel dostavek, ki zahteva 32 efektivnih let za doseg penzije. S čl. 99. se je vnesla zopet nova krivica napram učiteljicam poročenim z učitelji, ker so dobile le z neučitelji poročene učiteljice pravico do odpravnine. V čl. 105. točka 2. se je zvišala pravica prositi na razpisano mesto s 3 na 4 leta po imenovanju na razpisano mesto. V členu 129. se je zvišal cenaz za oprostitev upraviteljev razrednega pouka od 10 na 15 razredov. V čl. 130. se je zvišalo število učiteljev pripadajočih na enega sreskega nadzornika od 80 na 100. V čl. 131. se je še bolj omejil dostop osnovnošolskim praktikom, ki jim ni bilo mogoče obiskovati višje pedagoške šole do mest sreskega nadzornika. V čl. 132. toč. 13. se je znižala pravica sreskega nadzornika za podeljevanje dopustov od 15 na 10 dni. V čl. 133. se je poslabšal položaj sreskih nadzornikov, da jim nadzorniška doklada ni vstevna v penzijo. S čl. 143. se je omejila nadzornikom državljanska pravica kandidiranja in volilne svobode, česar ne moremo istovetiti z depolitizacijo šolstva in prosvete, kakor je zahtevalo učiteljstvo. V čl. 144. se je izključil sreski šolski nadzornik od članstva v krajevnem šolskem odboru. V čl. 159. je bil izpuščen zastopnik učiteljstva v oblastnem šolskem odboru. S črtanjem čl. 183. projekta iz leta 1927. se je odpravila zaščita šole in učiteljstva proti ščuvanju in samovolji napram šoli in učiteljstvu. V čl. 197. se je vzela sedanjim oblastnim šolskim nadzornikom 40% doklada na položaj. Objektivno pa moramo ugotoviti, da so bile vnešene mnoge izpremembe v korist šoli. Z ozirom na javne polemike pa ugotavljamo, da so ostale določbe glede verskega pouka, kakor tudi določbe glede dajatev s strani občin neizpremenjene in so v sedanjem projektu iste, kakor l. 1927.

Žitnih kav je več vrst, ŽIKA je pa samo ena. Zaradi njenih velikih vrednosti za zdravje ima vedno več prijateljev. Ni čudno, če se pojavljajo tudi ponaredbe. Pri nakupu je paziti zato na ime »ŽIKA«.

Oblike kemično čisti barva, plisira in lika tovarna Jos. Reich.

Damam z dežele je posebno priporočljivo trajno kodranje in vodna ondulacija. Separirani oddelek za specialno barvanje las v vseh niansah, kakor tudi za izvrševanje vseh lasnih del so priporočila

M. Podkrajšek frizer za dame in gospode, Ljubljana Sv. Petra cesta 12.

Zimska oblačila

kupite najceneje v priznani solidni krojaški tvrdki

Jož Rojina, Ljubljana

Sigurnim odjemalcem, plačline olajšave!

Ne zamudite ugodne prilike od 1. do 20. decembra 15% popust pri vsemu blagu. Velika izbira ostankov za darila po najnižjih cenah.

JOŠ. SNOJ
manufaktura
LJUBLJANA, Prešernova ulica 3

Pletenine vseh vrst, jager perilo, volnene nogavice, rokavice, dežnike, čepice, damske torbice, srajce, kravate i. t. d. kupite po najugodnejši ceni pri ŠTERK nasl.

Miloš Karničnik
Ljubljana, Stari trg št. 18

NOTE

za petje, klavir, violino i. t. d. za šolo in dom

Za naročilo zadošča dopisnica. (Gg. učitelji poseben popust.)

dobavlja po najnižji ceni „MATIČNA KNJIGARNA“ LJUBLJANA

„Srečna sem“

pravi razumna Mica. „Moje življenje je neskaljena sreča. Pranje je najtežje delo v hiši, toda jaz se s tem ne mučim, ker mesto mene RADION pere sam.“

Varuje perilo!

Naša omladina.

—om Ljubljanske učiteljske četrtletnice so prišle v torek 4. t. m. pod vodstvom svoje profesorice ge. Vodnikove v Studence pri Mariboru hospitirat k tov. Vrancu, da vidijo, kako se praktično izvajajo načela o novi delovni šoli. Bilo jih je 35. Z dvurno hospitacijo so bile prav zadovoljne. Ogledale so si tudi knjižnico »Ped. centrale«. Nato jim je priredil mariborski odsek UJU za učiteljski naraščaj kratek sestanek v Grajski kleti. Škoda, da se ni tega sestanka zaradi prepozne obvestitve zamoglo udeležiti več mariborskih učiteljskih, da bi se bile spoznale s svojimi ljubljanskimi kolegijami!

Pokret učiteljic.

—ž Občni zbor »Društva učiteljic v Ljubljani« se vrši v četrtek, dne 27. t. m. ob 10. uri na šentjakovski šoli s sledečim vzporedom: 1. Poročilo funkcionark. 2. Predavanje gđe. Alojzije Štebi »O pomenu ženskih stanovskih organizacij«. 3. Volitve. 4. Razgovor o bodočem delu. 5. Slučajnosti. — Odbor.

Ferijalni Savez učiteljstva.

—f Učiteljski Fer. Savez. Vabilo na ustanovni občni zbor U. F. S., ki se vrši v nedeljo 23. decembra t. l. ob 10. uri v Mariboru v zadnjem salonu restavracije »Pri črnem orlu«. Dnevni red: 1. Poročilo o kongresu U. F. S. v Zemunu (tov. Mrovlje). 2. Sprejetje novih pravih U. F. S. (tov. Mrovlje). 3. Volitev odbora. 4. Organizacija kolonij (tov. Mrovlje). 5. Program za prihodnje velike počitnice (tov. Mrovlje). 6. Slučajnosti. Vsi predlogi naj se pošljejo najkasneje do 20. decembra t. č. predsedniku pripravljalnega odbora U. F. S. Z ozirom na važnost ustanovnega občnega zbora vabim vse učiteljstvo, ki hoče sodelovati pri fer. pokretu, posebno pa stare ferijalce(ke). — Za pripravljalni odbor U. F. S.: Slavko Mrovlje l. r., t. č. predsednik, Slovenjgradec.

Pevski zbor UJU učiteljstva.

—pev. Prihodnji pevski tečaj se vrši v prostorih Ljubljanskega dvora. Pričetek 15. decembra ob 15. uri, konec 17. decembra ob 12. uri. 17. dopoldne bo pevski tečaj samo za člane, ki so pozneje vstopili. Tovariši — dozbri pevci — sedaj je poslednji čas za vstop v pevski zbor. — Odbor.

Miroslava Leitgeb, Ljubljana, Jurčičev trg 3
Izdolovanje ročnih in strojnih vesenja. Predtiskarija — Zaloga DMC in vseh potrebščin za vesenje. —

Mladinska Matica.

Od nekaterih šol prejemo že naročnice, preostale bloke za nabiranje naročnikov ter s tem v zvezi celo vprašanja za pojasnila, kdaj da izidejo letos publikacije »Mladinske Maticice«. Vse to kaže, da so nekateri poverjeniki prezrli tozadavne notice, drugače bi ne hiteli zaključevati nabiranja naročnikov in bi ne vračali neizpolnjenih blokov.

Na vsa slična vprašanja in v vednost vsem poverjenikom dajemo sledeča pojasnila:

Rok za nabiranje naročnikov »Mladinske Maticice« traja do 31. marca 1929. Knjige izidejo približno v drugi polovici maja. Ker mora imeti uprava že nekaj tednov pred izidom knjig natančno število naročnikov v rokah, zato se po določenem terminu naročila ne bodo mogla več upoštevati. Lansko šolsko leto so nastale radi takih netočnosti v upravi precejšnje zmešnjave, kar je bilo pa kolikor toliko opravičljivo, če se upošteva dejstvo, da so prejele šole nabiralne bloke šele v februarju, ter da je bilo za propagando in nabiranje sploh premalo časa na razpolago. Bile so pač začetne težkoče, ki so neizogibne pri vsakem podjetju. Letos se bomo lahko brezpogojno izognili takim neprilikam.

Prosimo tedaj vse poverjenike, naj ne zaključujejo zbirke, marveč naj jo energično nadaljujejo do 31. marca prihodnjega leta. Ker so po mnogih krajih gnotne razmere prebivalstva take, da starši ne zmorejo enkratnega vplačila celotne naročnine, prosimo vse učiteljstvo, da zbira počasi po malih obrokih ter zahteva nato bloke od uprave.

Prepričani smo, da bomo letos visoko nadkrilili število lanskih naročnikov in se nam bo tako posrečilo, predložiti koncem leta naši mladini še dokaj dostojnejši knjižni dar, kakor nam je bilo to mogoče v minulem letu.

za šolsko leto 1928/29 je izšel in stane 16 Din. Naročila sprejema Učiteljska tiskarna v Ljubljani, Frančiškanska 6